

کلیاتی در خصوص ادعا در انواع قراردادهای مربوط به پروژه های عمرانی

تعریف ادعا (Claim)

ادعا در لغت به معنی مطالبه، نزاع و دادخواهی است. ادعا در اصطلاح حقوقی عبارت است از عملی که برای تثبیت حقی صورت می گیرد، به عبارت دیگر دعوا عملی است که برای اجرای حقی که مورد تجاوز یا انکار واقع شده، انجام می گیرد. در هر نوع قرارداد و اسناد منضم به آن ابهاماتی وجود دارد که محل ادعا را برای طرفین پیمان ایجاد مینماید. این ابهامات منجر به بروز اختلافات مابین کارفرما و پیمانکار خواهد شد. ادعا ابزاری برای اثبات حقی جهت جبران هزینه یا زمان تحمیل شده خارج از تصور هر یک از طرفین دعوا میباشد.

مطابق با توسعه استاندارد جهانی مدیریت پروژه Extension of PMBOK مدیریت ادعاها مشتمل بر چهار فرایند و به شرح زیر است:

- شناسایی ادعا (Claim Identification)

- کمی کردن ادعا (Claim Quantification)

- ممانعت از ادعا (Claim Prevention)

- راه حل یا توافق ادعا (Claim Resolution)

با آنالیز موضوع و به جهت تأمین نیازهای طرفین قرارداد، می توان فرایندهای صدرالاشاره را با برنامه ریزی برای کلیم (Claim) مشتمل بردریافت یا ایجاد ادعا و پیشگیری از ادعا، تکمیل تر نمود.

در زمینه پروژه های عمرانی می توان ادعا (Claim) را به شرح زیر توصیف نمود:

درخواست به انضمام تمامی مستندات، به منظور دریافت هر گونه هزینه، مازاد بر موارد پیش بینی شده در قرارداد و یا تحقق سایر شرایط.

دسته بندی موارد ادعا در قراردادهای مربوط به پروژه های عمرانی

برخی از دلایلی که منجر به ادعا می شوند شامل موارد زیر و نه محدود به آنها می باشند:

(الف) زمانیکه کارفرما دارای ضعف، ابهام و یا تردید در موارد ذیل باشد، پیمانکار علیه کارفرما ادعا می کند.

- محدوده کاری در قرارداد شفاف نباشد.

- کارفرما در تعهدات مالی خود تأخیر داشته باشد.

- کارفرما در تصمیم گیری و پاسخ به مکاتبات و استعلامات کتبی پیمانکار تعلل نماید.

- اطلاعات مورد نیاز جهت اجرای قرارداد ناقص باشد.

- اعمال تغییرات در محدوده کار و شرح خدمات پیمانکار

(ب) وقتی پیمانکار دارای ضعف و ابهام و تردید در موارد ذیل باشد، کارفرما علیه پیمانکار ادعا می کند.

- افزایش زمان و هزینه پروژه

- تغییر در سطح کیفی مفاد قرارداد

- تغییر در محدوده کار